

DESIGNINDUSTRIENS SIRKULÆRE LØFTE

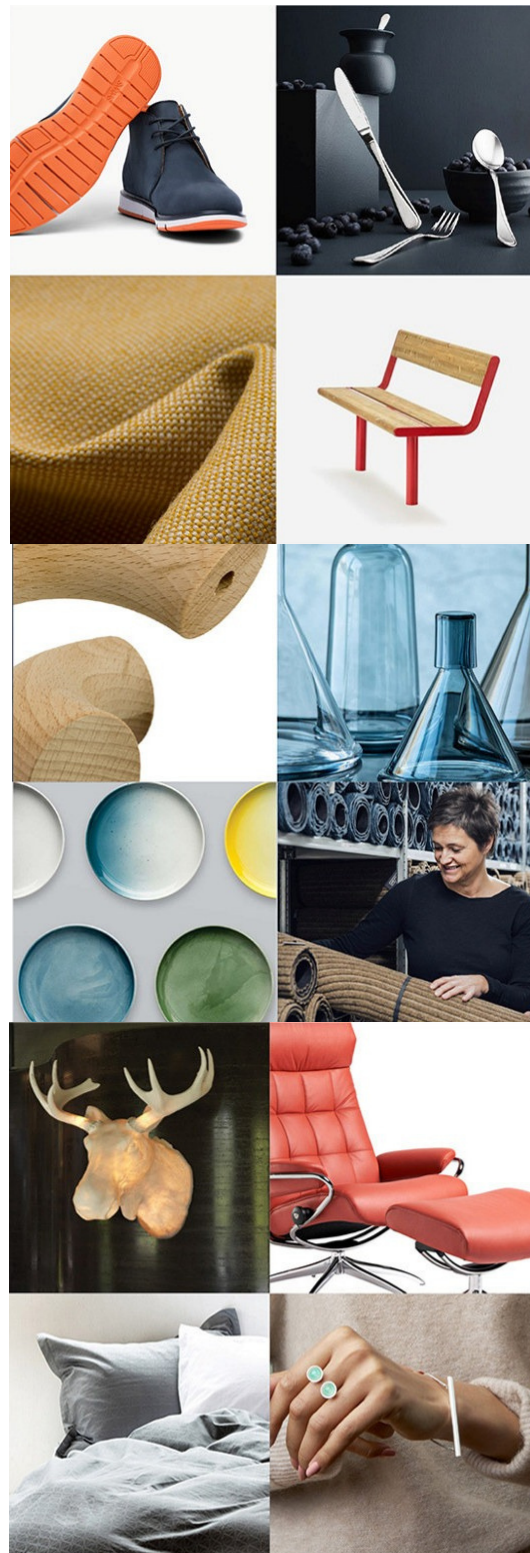
8. VERSJON: DESEMBER 2021

OM NORSK INDUSTRI DESIGN- OG FERDIGVAREINDUSTRIEN

Vi har en stor design- og ferdigvareindustri i Norge. Til sammen står vi for 6 % av Norges eksport. Design- og ferdigvareindustrien har en produksjonsverdi på 130 mrd kr i 2019, 60.000 ansatte og i 2020 ble 67 mrd kr eksportert.

Norsk Industri Designindustrien er bransjeforeningen for sektoren i Norge. Vår visjon er å bidra til å styrke medlemmenes konkurransekraft, slik at norsk design-, merkevare- og ferdigvareindustri i 2030 skal ha doblet sitt eksportvolum (sammenlignet med 2020).

Designindustrien omsetter for ca 30 mrd kroner innenfor våre bransjer, hvorav mer enn halvparten omsettes på eksportmarkedene. Produktene er innen møbel, interiør (glass/porselen, belysning, sølvvarer mm), tekstil, sport og noen andre ferdigvarer.

INNHOOLD

- 04** Designindustriens arbeid om sirkulærøkonomi
- 05** Hva er sirkulærøkonomi for Designindustrien?
- 06** Vårt sirkulære løfte
- 09** Våre sirkulære ønsker
- 12** Bidragsytere

DESIGNINDUSTRIENS ARBEID MED SIRKULÆRØKONOMI

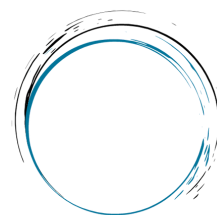
Sirkulærøkonomi for Designindustrien

Norges strategi for sirkulærøkonomi og de politiske utfordringene er viktige for design- og ferdigvareindustrien. For vår bransje kan det økte fokuset på sirkulærøkonomi bety nye forretningsmuligheter og konkurransekraft. Designindustrien har savnet en posisjon på sirkulærøkonomi for vår bransje, og i samarbeid med medlemmene er dette dokumentet blitt vår posisjon.

Aktiv medlemsdeltagelse

Utvalget, Circular Says, i Norsk Industri Designindustrien har samarbeidet for å posisjonere våre meninger og politiske innspill. Det har vært viktig å diskutere krav til miljøvennlig produksjon, ombruk, gjenvinning og offentlige anskaffelser. Utvalget har bestått av medlemmer fra Flokk, Wonderland, Jensen, NCP og Nuen, og dokumentet er behandlet på to medlemsmøter og vedtatt av styret i bransjeforeningen.

Sammendrag av vårt sirkulære løfte og våre sirkulære ønsker

CIRCULAR SAYS

Designindustriens utvalg
for sirkulær økonomi

Circular Says har lagd to posisjoneringer.

I posisjon 1, Vårt sirkulære løfte, fremheves det at vi skal produsere merkevarer som 01. har lang levetid, 02. er lette å gjenvinne, 03. har lavt klimafotavtrykk, 04. kan skape en reparerbar fremtid og 05. fremmer grønne, norske merkevarer.

I posisjon 2, Våre sirkulære ønsker, understreker vi barrierene som eksisterer i dagens marked for at vi skal kunne bli mer sirkulære. Ønskene henvender seg til myndigheter, forskningsmiljøer og andre. Vi ønsker at 01. sirkulære materialer må være tilgjengelige til konkurransedyktige priser, 02. at markedsetterspørselen må bli sirkulær og 03. at infrastrukturen for sirkulære verdikjeder må på plass.

**Designindustrien har laget en posisjon for
sirkulærøkonomi for vår bransje**

Hva er sirkulærøkonomi for Designindustrien?

Vi skal omstille oss fra lineær til en sirkulær verdikjede. I den sirkulære økonomien beholdes verdiene i materialer, produkter og ressurser så lenge som mulig i verdikjeden, også etter endt livsløp dersom det er praktisk mulig. Vi ønsker å designe produktene for å leve lengst mulig, og for at de etter endt levetid skal kunne materialgjenvinnes og brukes som råvarer inn i ny produksjon. Dermed går minst mulig ressurser tapt.

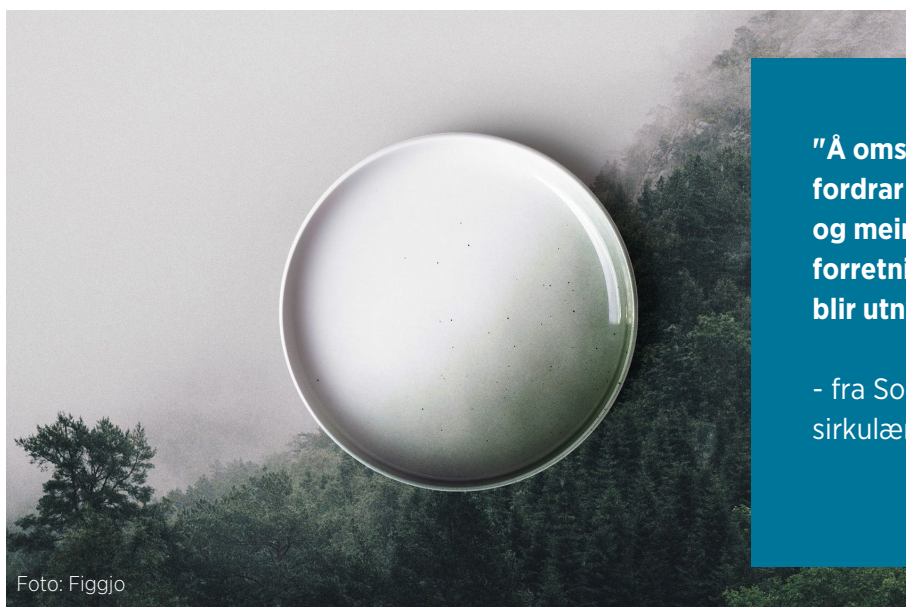

Foto: Figgjo

"Å omstille fra lineær til meir sirkulær økonomi fordrar at behov blir dekte på nye måtar, at nye og meir berekraftige produkt og forretningsmodellar blir utvikla, og at materiale blir utnytta på nye måtar."

- fra Solberg Regjeringens handlingsplan for en sirkulærøkonomi, 2020.

Vi vil også bruke materialer i produksjonen som er lagd av fornybare eller resirkulerte råvarer. Norsk designindustri går foran som et godt eksempel på hvordan produkter og materialer kan demonteres eller produkter kan materialgjenvinnes og bli til en ny råvare.

Foto: NCP

Den sirkulære økonomien gir muligheter for Designindustriens medlemmer til å skape nye arbeidsplasser og vekst basert på bærekraftig ressursutnyttelse. Den skaper ny innovasjon ved at ressursene blir brukt mer produktivt. Og verdiskapningen vil øke i takt med effektiv ressursutnyttelse.

Mye av tilretteleggingen for sirkulærøkonomi skjer i designstadiet ved valg av materialer og sammensetting. Designindustrien kan derfor spille en nøkkelrolle for å være tilrettelegger for sirkulærøkonomien.

VÅRT SIRKULÆRE LØFTE

Sirkulærøkonomi gir oss mange muligheter. Vi vil designe for grønn konkurransekraft og redusere klimagassutslippene våre. Vi vil sitte i førersetet og styrke sirkulærøkonomi for vår industri og bruken av våre produkter. Vårt løfte er at et norsk produkt skal være nært med kort reisevei og lokale arbeidsplasser. Våre produkter skal ha høy kvalitet og bruksverdi. Vi ønsker derfor å tenke og designe sirkulært. Det er viktig for å sikre lokal verdiskaping.

Vi tar ansvar for sirkulærøkonomi ved å forplikte oss til å lage produkter som

1

Har lang levetid

Vi ønsker å lukke sirkelen. For å få til denne reisen må produktet designes for å leve lengre. Våre produkter skal lages så slitesterke at de får forlenget levetid. Materialene skal tåle langvarig bruk. Den gode kvaliteten gjør at vi kan gi lang garantitid, og vi skal gi tydelig informasjon om forventet levetid.

2

Er lette å gjenvinne

Vi ønsker å bidra til at produktet er lettest mulig å gjenvinne. Derfor skal vi bruke færrest mulig materialtyper. Vi skal bruke fornybare eller resirkulerte materialer. Slik skal vi bidra til å redusere produktenes miljøbelastning.

3

Har lavt klimafotavtrykk

Vi erkjenner at vi har et samfunnsoppdrag for å redusere klimafotavtrykkene fra produktet lages til det kjøpes. På sikt skal vi bruke de materialene som setter lavest klimafotavtrykk. Det betyr at vi skal bruke fornybare eller resirkulerte materialer. Vi skal måle CO₂-avtrykket til produktene gjennom å bruke etablerte miljømerkinger og miljødokumentasjon. Vi erkjenner at transport og lange verdikjeder bidrar til et høyere klimafotavtrykk, derfor skal produktreisen bli kortere.

4

Kan skape en reparerbar fremtid

Vi ønsker å produsere norske merkevarer som er tilrettelagt for å kunne repareres. Samtidig må hvert enkeltemne kunne moderniseres i takt med nye trender og foruttrykk. Vi ønsker derfor å designe for sirkulær modularitet. Det betyr at om en del blir slitt eller ødelagt, skal produktet kunne tas fra hverandre for å erstattes med en ny.

Vi ønsker å bidra til en reparasjonskultur, og vil samarbeide med gjenvinningsbransjen og reparasjonsaktører, slik at produktene kan repareres. Det vil vi gjøre ved å tilrettelegge for at verksteder enklest mulig skal kunne utføre reparasjoner. Vi skal tilby reservedeler og modulerings- og reparasjonsmanualer.

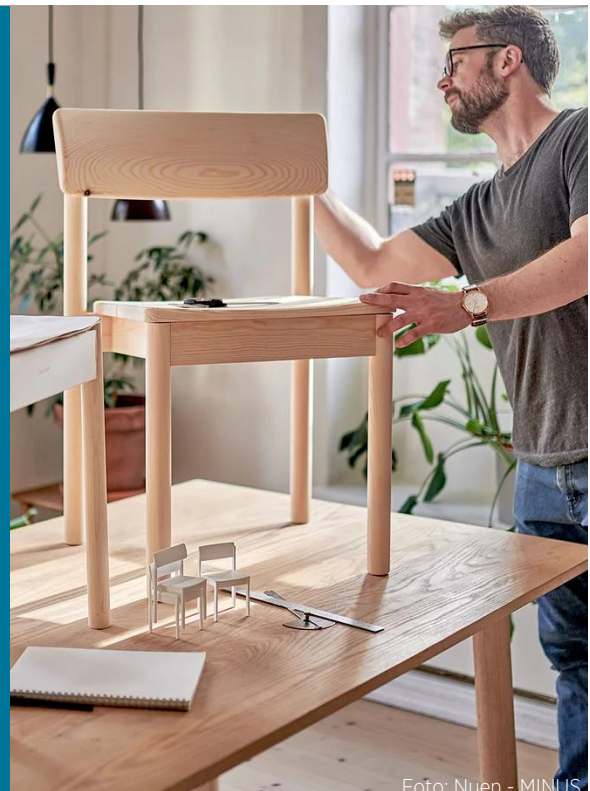

Foto: Nuen - MINUS

5

Fremmer grønne, norske merkevarer

Vi vil sette grønne, norske merkevarer på kartet i bevisstheten til forbrukerne. Vårt ønske er at nordmenn og norske innkjøpere handler norske merkevarer av høy kvalitet som varer. Vi vil bidra til gode valg, også når det gjelder arbeidsforhold og lokalsamfunn. Vi skal være stolte av at vi skaper lokal økonomi ved å sikre norske arbeidsplasser. Satsingen på en sirkulærøkonomi betyr styrket konkurranseevne og økt eksport av grønne, norske merkevarer.

VÅRE SIRKULÆRE ØNSKER

Vi tror på at vi må rydde vårt eget hus først. Samtidig tenker vi at det er lurt å be om hjelp. Vi ønsker derfor å spille ball med politiske myndigheter, forskningsmiljøer og ulike støttespillere. Det er kanskje en klisjé, men samarbeid er nøkkelen til suksess. Vi satte oss derfor ned og ble enige om hva vi trenger av dere for å nå våre felles mål.

Dere kan hjelpe oss til å bli mer sirkulære ved å løse disse flokene

1

Sirkulære materialer må være tilgjengelige og til konkurransedyktige priser

Vi ønsker oss et sirkulært marked. Verdikjeden til materialene må settes i system, fra vugge-til-vugge. Designindustrien, gjenvinningsbransjen og myndighetene er gjensidig avhengig av hverandre i en sirkulærøkonomi.

Pris er en driver for å velge mer sirkulært. I dag eksiterer det en markedssvikt for å sikre at resirkulerte råvarer er på plass. Vi må skape en økonomi som gjør det lønnsomt å lage nye produkter av fornybare eller resirkulerte materialer. Samtidig må sirkularitetsgapet lukkes, spesielt verdikjedene fra materialet blir avfall, resirkuleres og skal materialgjenvinnes. Det er myndighetenes oppgave å utforme regler og incentiver som gjør at det blir mer lønnsomt å velge sirkulært. Samtidig må gjenvinningsbransjen sørge for at resirkulerte råvarer er av den kvaliteten som industrien etterspør. Myndighetene

må sikre at det gis incentiver til produsenter og gjenvinningsbransjen for å kunne lukke sirkularitetsgapet.

Konkrete ønsker:

- Næringsrettede virkemidler som styrker økt bruk av fornybare eller resirkulerte materialer i eksisterende og nye produkter
- FoU for å fremme sirkulære forretningsmodeller
- Utarbeidelse av felles europeiske og internasjonale kvalitetsstandarder for resirkulerte råvarer for å få til enklere markedsadgang og øke etterspørselen etter resirkulerte råvarer
- Se på mulighetene for å innføre europeiske minstekrav for bruk av resirkulerte råvarer i ferdigvareprodukter, der dette er hensiktsmessig og realistisk
- Arbeide for en felles Europeisk database hvor informasjonen om hvor man kan kjøpe inn sirkulære materialer og til hvilken pris er tilgjengelig for produsenter

2

Markedsetterspørselen må bli sirkulær

Utviklingen av miljøkrav i kontraktmarkedet er fragmentert og går samlet sett for langsomt. Uten å stille sirkulære krav når det private og det offentlige kjøper inn varer og tjenester vil pris utkonkurrere sirkulære løsninger. Pris veier dessverre fremdeler tyngst i anbudskonkurranser. Det blir dermed en stor del av beslutningen når innkjøper skal velge. Vi ønsker at innkjøpskriteriene skal premiere sirkulærøkonomi.

Offentlige anskaffelser må ta ledertrøyen for de private. Videre bør offentlig anbud stille minstekrav til sirkulære materialer. Vi ønsker at innkjøpere prioriterer kvalitetsvarer som er designet for å vare og bidrar til å øke andelen av resirkulerte råvarer i produksjonen. Det må derfor stilles krav til god miljødokumentasjon i anbud. Også private kontraktsinnkjøpere bør stille slike krav.

Økt samarbeid med forhandlerleddet er viktig for å bidra til økt bevissthet rundt sirkulærøkonomi og tilbudt kvalitet for forbrukerne. Det er viktig at forbrukere blir gjort i stand til å gjøre bærekraftige kjøpsvalg. Derfor må produsenter og forhandlere tilby informasjon om dette på produktene i kjøpsøyeblikket.

Tjenestebaserte forretningsmodeller er bra, men vi ønsker ikke å bidra til økt forbruk. Økt levetid må vektlegges i høyere grad enn det gjør i dag i anskaffelser. Innkjøpere bør prioritere produkter som varer. Funksjonen til produktet kan fornyes gjennom

oppgradering, reparasjon og leasing. Det er viktig at det stilles krav i anbud til en infrastruktur for videre bruk av produktet ut garantitiden, slik at vi unngår fulle lagre med produkter som står ubrukt. Slik hindrer vi korttidsbehov av langvarige produkter, og at vi havner i en situasjon hvor varen byttes ut annethvert år for en ny modell.

Konkrete ønsker:

- Innkjøpskriteriene må stille krav til at klimagassutslippene kan dokumenteres gjennom livssyklusinformasjon
- Innkjøpskriteriene må gjøre det lønnsomt å produsere nye og eksisterende produkter av fornybare og resirkulerte materialer
- Innkjøpskriteriene må prioriterer kvalitet og økt vektning av levetid
- Miljøvektning i offentlig anbud må bli forpliktende på minimum på 30 % og kan økes til 50 %
- Forbrukerinformasjonen om sirkulærøkonomi og kvalitet må bli tilgjengelig i handelskanalene og i kjøpsøyeblikket, for eksempel gjennom merking
- Det må komme en infrastruktur for bruk av produkter etter leasingtiden

3

Infrastrukturen for sirkulære verdikjeder må på plass

Vi ser at et behov for en sammenhengende infrastruktur for sirkulære verdikjeder, slik at produktene får økt levetid. For å gjøre Norge mer sirkulært trengs det både en gjenvinnings- og reparasjonskultur.

Vi ønsker at flere materialer kan materialgjenvinnes istedenfor å gå til energigjenvinning. Funksjonen til produktet kan fornyes gjennom økt reparasjon. I dag mangler det en etablert aktør på markedet som tar seg av reparasjoner. Ombruk er også viktig for å redusere økt forbruk. Samtidig må det understrekes at sirkulære verdikjeder, med fokus på ombruk og reparasjon er svært kostnadsdrivende med hensyn til transport og logistikk.

Konkrete ønsker:

- Staten må være en pådriver for å støtte aktører som skaper en infrastruktur for sirkulære verdikjeder, gjennom gjenvinning og reparasjon
- Transportstøtteordning for sirkulære verdikjeder for industrien
- Tett samarbeid mellom designindustrien og norske myndigheter for å påvirke europeiske produktstandarder som inneholder regler for dokumentasjon av produktenes forventede levetid og reparerbarhet

Bidragstygtere til Designindustriens sirkulære løfte

Circular Says-utvalget i Norsk Industri
Designindustrien:

- Christian Lodgaard, Flokk
- Lars Stenerud, Wonderland
- Kurt Arild Dahle, Wonderland
- Marit Haukelidsæter, Jensen
- Svein-Erik Hjerpbakk, NCP
- Kristian Notland Harnes, Nuen
- Erik Aldner, Nuen
- Emilie Halland Braathen, Norsk Industri

Skrevet av Circular Says, Emilie Halland
Braathen, fagsjef og Egil Sundet, bransjesjef
Norsk Industri Designindustrien

Layout: Norsk Industri v/ Emilie Halland
Braathen

Foto: Norsk Industri/Canva